

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce **A. A.**, zastoupen JUDr. Petrou Humlíčkovou, Ph.D., advokátkou se sídlem Štěpánská 640/45, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky** se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 7. 12. 2018, č. j. 4 Az 20/2017 - 80,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobce JUDr. Petře Humlíčkové **se přiznává** odměna náhrada hotových výdajů za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 3400 Kč. Tato částka jí bude vyplacena do 60 dnů ode dne právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Žalobou podanou dne 16. 3. 2017 k Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“) napadl žalobce rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 3. 2017, č. j. MV-29096-2/OAM-2017, jímž bylo podle § 11a odst. 3 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) zastaveno řízení o jeho další opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 1. 3. 2017, která byla již třetí v pořadí.

[2] V žalobě žalobce uvedl, že v jeho případě nebyly komplexně posouzeny okolnosti, které dle jeho názoru naplňují podmínky vymezené v § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalobce byl na Ukrajině členem komunistické strany a také členem komise prezidentských voleb ve městě Talnoe, kde v roce 1999 žil. Když prezidentské volby vyhrál Leonid Kučma, začaly v žalobcově vlasti nepokoje především vůči opozici (tedy i vůči komunistům), a to novinářům a politickým aktivistům. Žalobce se kvůli svému členství v komunistické straně stal několikrát obětí pouliční rvačky, přičemž tehdejší složky státu nezasahovaly vždy na ochranu poškozených. Žalobce pak následně opustil v roce 2002 Ukrajinu z důvodu vlastního bezpečí a psychického nátlaku pro zastávání politických názorů. Podle žalobce výše uvedené naplňovalo svou intenzitou pronásledování vymezené v § 2 odst. 4 zákona o azylu. Žalobce ve své žalobě dále namítal, že důvodnou obavu z pronásledování pro zastávání politických názorů pociťuje i v současnosti, jelikož členové komunistické strany jsou i nadále diskriminováni, omezováni a jsou pod psychickým nátlakem vládnoucího režimu Petra Porošenka. I přesto, že žalobce již členem komunistické strany není, mohl by být pronásledován jako „bývalý komunist“. Žalobce dále namítal, že napadeným rozhodnutím žalovaného byl porušen § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu ve spojení s § 11a odst. 3 zákona o azylu, jelikož žalobce dle svého názoru uvedl nové skutečnosti o psychickém nátlaku na jeho osobu dosahující intenzity pronásledování a taktéž nové skutečnosti o důvodnosti strachu z pronásledování po návratu na Ukrajinu. Proto

se žalobce domnívá, že jsou u něj naplněny podmínky dle § 12 písm. b) zákona o azylu pro udělení azylu. Žalobce dále namítal, že stav věci nebyl zjištěn bez důvodných pochybností a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu. Žalobce se domnívá, že se strany žalovaného byl porušen § 3 a § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“).

[3] Po posouzení věci dospěl městský soud k závěru, že žaloba není důvodná. Podle městského soudu žalobce ve své žádosti o mezinárodní ochranu žádnou novou azylově relevantní okolnost neuvedl. Své obavy žalobce rozvinul až v žalobě, ve které také odkazuje na události před 5. 4. 2016, kdy podal předchozí žádost o mezinárodní ochranu, a které tak byl povinen tvrdit již v předešlém řízení. Městský soud v odůvodnění rozsudku dále uvedl, že se žalovaný žalobcovou komunistickou minulostí zabýval v řízení o předchozí žádosti o mezinárodní ochranu. Městský soud konstatoval, že ze správního spisu ani z žalobních tvrzení nevyplývá, že by bývalí členové komunistické strany byli na Ukrajině pronásledováni nebo že by jim tam hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy. Žalovaný se dle městského soudu nedopustil ani vytykaných procesních pochybení; dostatečně zjistil skutkový stav věci bez důvodných pochybností. Také to, že azylové řízení trvalo pouze jeden den, nepovažuje městský soud vzhledem ke stručnosti žalobcovy žádosti za problematické.

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek městského soudu kasační stížností v zákonné lhůtě z důvodu, který podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Dle stěžovatele nezákonnost napadeného rozhodnutí spočívá v nesprávném právním posouzení věci s přesahem vlastního zájmu stěžovatele. Dle stěžovatelova názoru je přesah jeho zájmu dán „rozpoznatelným dopadem řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to z důvodu, že se kasační stížnost dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu“, přičemž k této citaci stěžovatel odkazuje na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006.

[5] Stěžovatel se domnívá, že v jeho případě bylo nesprávně posouzeno naplnění podmínek v § 12 písm. b) zákona o azylu, a to jak žalovaným, tak městským soudem. Stěžovatel v souvislosti s tím namítá, že se nemůže ztotožnit s konstatováním městského soudu, že ve své opakované žádosti o mezinárodní ochranu nic nového neuvedl. Stěžovatel se naopak domnívá, že s ohledem na předchozí řízení nové skutečnosti uvedl. Stěžovatel v kasační stížnosti dále shodně s žalobní argumentací vylíčil své bývalé členství v komunistické straně Ukrajiny a útlaky takto politicky orientovaných občanů po zvolení Leonida Kučmy prezidentem Ukrajiny v roce 1999. K tomu uvedl, že žalovaný i městský soud nezohlednili specifické podmínky postavení jak komunistické strany, tak i jejich členů na Ukrajině, které dle něj naplňují podmínky v § 12 písm. b) zákona o azylu. Stěžovatel se taktéž neztotožňuje se závěrem žalovaného i městského soudu, podle kterých se situace na Ukrajině po roce 1999 zlepšila. K tomu odkazuje na dokumenty Rady Evropy, které předložil již městskému soudu společně se svou žalobou a které se zabývají mimo jiné také rozpuštěním parlamentní frakce komunistické strany na Ukrajině. Stěžovatel dále dodává, že ačkoliv již nesdílí myšlenky členů komunistické strany, obává se, že by v případě svého návratu na Ukrajinu byl pronásledován pro zastávání určitých politických názorů. Také zmiňuje, že současná vláda bývalého prezidenta Petra Porošenka vnímala komunistickou stranu optikou podporovatelů Ruské federace, tudíž je jeho strach z pronásledování nebo psychického nátlaku dosahující intenzity pronásledování po návratu na Ukrajinu i nyní zcela oprávněný.

[6] Stěžovatel namítá i nesprávné posouzení nákladů řízení, respektive nesprávné posouzení právní otázky spočívající ve výši přiznané odměny ustanovené právní zástupkyní ve výroku III.

pokračování

napadeného rozsudku. Tímto výrokem byla ustanovené zástupkyni přiznána odměna ve výši 10 200 Kč. Stěžovatel má za to, že v dané věci by měla ustanovené zástupkyni náležet odměna za celkem devět úkonů právní služby, přičemž tato odměna pak včetně paušální náhrady hotových výdajů činí částku 30 600 Kč.

[7] S ohledem na výše uvedené stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud ve věci výroku I. o zamítnutí žaloby stěžovatele napadený rozsudek zrušil a vrátil věc městskému soudu k novému rozhodnutí a aby ve věci výroku III. o odměně ustanovené právní zástupkyni napadený rozsudek zrušil a o této odměně sám rozhodl.

[8] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti popřel oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí, tak i rozsudek městského soudu byl vydán v souladu s právními předpisy. Dle žalovaného byl zjištěn skutečný stav věci řádně a žádost stěžovatele o mezinárodní ochranu byla posouzena důkladně, ovšem nebyly zjištěny žádné relevantní důvody pro její opakované meritorní posouzení. Komunistickou minulostí stěžovatele se žalovaný zabýval již několikrát a v podané kasační stížnosti k této skutečnosti stěžovatel již nic nového neuvedl. Žalovaný pokládá právní kvalifikaci, tj. aplikaci § 11a odst. 3) zákona o azylu za zcela v souladu se zákonem a odpovídající zjištěnému skutečnému stavu věci. Žalovaný navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, případně zamítl pro její nedůvodnost.

[9] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[10] Ve věcech mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud v souladu s § 104a s. ř. s. musí nejprve zabývat otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany (azyly) lze pro stručnost odkázat na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS. Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, je přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.

[11] Dle stěžovatele nezákonnost napadeného rozhodnutí spočívá v nesprávném právním posouzení věci soudem v předcházejícím řízení s přesahem vlastního zájmu stěžovatele. V projednávané věci spatřoval stěžovatel přesah vlastních zájmů v rozpoznatelném dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to z důvodu, že se kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; které otázky má stěžovatel na mysli, však neuvedl.

[12] Stěžovatel požádal o mezinárodní ochranu poprvé dne 23. 2. 2004; v žádosti uvedl, že Ukrajinu opustil v roce 2002, důvodem odchodu byla skutečnost, že po rozpadu SSSR začal mít národnostní problémy projevující se slovními i fyzickými útoky místních obyvatel v jeho bydlišti, další potíže měl ze svého členství v komunistické straně, protože se zúčastňoval mítinků proti vládě, agitoval a roznášel letáky; o azyl požádal, protože v životě na Ukrajině nevidí žádnou

budoucnost. Uvedl rovněž, že na Ukrajině nikdy neměl problémy se státními orgány, policií nebo soudy. Ve své druhé žádosti ze dne 5. 4. 2016 uvedl, že od negativního rozhodnutí o žádosti v srpnu 2007 zde neměl žádný pobyt, žil zde, když byla práce, tak pracoval, nevěděl, jak situaci řešit. Ohledně snah řešit svoji situaci vypověděl, že mu bylo uděleno správní vyhoštění, známý mu řekl, že kvůli vyhoštění „nemůže jít znovu do azylu“. Uvedl, že je zde již 14 let a nevidí důvod, proč by zde nemohl dostat nějaký byt a malý pozemek a pěstovat zeleninu. Nic zvláštního nepotřebuje a nečeká. Naučil se česky, nikam již jet nechce a chce tady žít, proto se rozhodl znovu požádat o azyl. Vypověděl, že neví, co by na Ukrajině dělal, nemá tam kam jít; je tam válka a i jeho syn tam má problémy, občas si s ním telefonuje; syn studuje na vysoké škole. Dále uvedl, že jeho hlavní problém odchodu z Ukrajiny bylo jeho členství v komunistické straně, což uvedl už ve své první žádosti. Od té doby na Ukrajině nebyl, ale myslí si, že od jeho odjezdu to tam není lepší. Možnost přesídlení v rámci Ukrajiny nevidí, v České republice si už zvykl. Na Ukrajině kromě syna nikoho nemá, s bývalou manželkou mluví jen občas, ostatní příbuzní žijí v Dagestánu, tam jet také nemůže, neboť ztratil již veškeré kontakty. Byl by rád, kdyby mohl syn po studiích přijet za ním a mohl zde žít. Třetí žádost podal dne 1. 3. 2017; v ní uvedl, že nemá kam jít, musí zůstat v České republice, na Ukrajině by mu bylo vyhrožováno, jeho žena má muže, do Dagestánu nejede, neboť se neumí modlit a nechce chodit do mešity; z domova je pryč už 30 let.

[13] Nejvyšší správní soud žádná stěžovatelem tvrzené pochybení městského soudu nezjistil. Průběh řízení před městským soudem byl standardní, odůvodnění napadeného rozsudku bylo dostatečné, městský soud se přezkoumatelným způsobem vypořádal se všemi žalobními námitkami a se všemi skutečnostmi, které stěžovatel uvedl, i s důkazními návrhy, které učinil.

[14] Nejvyšší správní soud se taktéž ztotožňuje se závěry městského soudu, podle kterého stěžovatel ve své opakované, v pořadí již třetí žádosti o mezinárodní ochranu neuvedl žádné nové skutečnosti, které by žalovaný již dříve neposuzoval. Stěžovatel v kasační stížnosti především odkazuje na politickou situaci na Ukrajině, která má být nepříznivá pro členy komunistické strany (i pro ty bývalé). Zejména je zmiňována situace po zvolení prezidenta Kučmy, postoj bývalého prezidenta Petra Porošenka k příznivcům komunistů a dále rozpuštění politické frakce komunistické strany v ukrajinském parlamentu. Tyto informace týkající se země původu stěžovatele jsou však neaktuální, funkční období Leonida Kučmy skončilo na začátku roku 2005, taktéž Petr Porošenko již není úřadujícím prezidentem Ukrajiny. Zkoumat postoje vůči členům komunistické strany či vůči jejím příznivcům na Ukrajině z hlediska politické historie by tak bylo nadbytečné. Nadto je třeba zmínit, že tyto informace obsažené ve stížních námitkách neobsahují žádné nové azylově relevantní okolnosti, to, že stěžovatel tvrdil, že měl problémy vzhledem ke svému (bývalému) členství v komunistické straně Ukrajiny je žalovanému známo již od podání první žádosti o mezinárodní ochranu. Stěžovatel neuvedl žádné relevantní skutečnosti, které by podpořily jeho domněnky, že by mu na Ukrajině bylo vyhrožováno.

[15] Žádnou právní otázku, ať již z oblasti práva hmotného či procesního, k níž by byl nucen se vyjádřit za účelem sjednocování judikatury, Nejvyšší správní soud v projednávané věci neshledal; nadto stěžovatel ani žádnou takovou otázku konkrétně nepředestřel.

[16] Ustanovení § 11a zákona o azylu zohledňuje situaci, kdy je žádost podávána žadatelem opakovaně, přičemž však žadatel neuvádí žádné skutečnosti či zjištění a současně ani z úřední činnosti příslušného správního orgánu nejsou známy nové skutečnosti, které žadatel nemohl bez svého zavinění uvést již v předchozím řízení a jež by svědčily o jeho možném pronásledování nebo nebezpečí vážné újmy. Uvedené ustanovení, transponované do zákona o azylu na základě tzv. procedurální směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2013/32/EU, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany a tzv. přijímací směrnice Evropského

pokračování

parlamentu a Rady 2013/33, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu, má zamezit opakovanému vedení řízení v případech, kdy všechny tvrzené skutečnosti byly již posouzeny. Je přitom současně třeba brát v potaz, především v případech delšího časového odstupu od podání opakované žádosti, i podstatnou změnu osobní situace cizince, jakož i zásadní změnu poměrů v jeho zemi původu, kam má být navrácen; v takovém případě by bylo nutno i opakovanou žádost posoudit v režimu přípustnosti. Taková situace však v případě stěžovatele nenastala.

[17] Odůvodnění správního rozhodnutí o zastavení řízení o další opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany podle § 11a odst. 3 zákona o azylu musí obsahovat zdůvodněný závěr, že 1) cizinec v další opakované žádosti neuvádí žádné nové skutečnosti či zjištění relevantní z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany, které nemohl uplatnit v předchozích žádostech, 2) nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 10. 2017, č. j. 9 Azs 185/2017 - 38, obdobně lze poukázat na rozsudky sp. zn. 6 Azs 6/2011, sp. zn. 1 Azs 104/2008). K institutu opakovaných žádostí obecně lze odkázat rovněž např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009-65, v němž soud konstatoval: „*Hlavním smyslem a účelem možnosti podat opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit hmotněprávní postavení žadatele a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího pravomocně ukončeného řízení. Při opakovaném podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je proto nutno důsledně dbát na splnění těchto podmínek, které mají na straně jedné garantovat určitou přidanou hodnotu této nové žádosti, jenž může vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na straně druhé zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí.*“

[18] Pokud namítá stěžovatel délku vedeného řízení (1 den), je třeba uvést, že v řízení o opakované žádosti správní orgán posuzuje pouze povahu tvrzených skutečností, tedy to, zda stejné důvody žadatel již neuváděl, resp. zda uváděné důvody nenaplňují předpoklad přípustnosti (viz výše). Zkoumá tedy pouze to, zda uváděné skutečnost nenaplňují charakter změn okolností ve vztahu k pronásledování či hrozbě vážné újmy. Takovou úvahu je správní orgán nepochybně schopen v průběhu 1 dne učinit.

[19] Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační námitka týkající se výše odměny a náhrady hotových výdajů ustanovené advokátky nemůže založit nepřijatelnost kasační stížnosti, proto se jí Nejvyšší správní soud nezabýval; nicméně, Nejvyšší správní soud shledává vyšší odměny, kterou městský soud zástupkyni stěžovatele přiznal, za adekvátní.

[20] Nejvyšší správní soud tak z výše uvedených důvodů kasační stížnost stěžovatele odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a odst. 1 s. ř. s.

[21] Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 3 věta první za použití § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

[22] Zástupkyni stěžovatele, JUDr. Petře Humlíčkové, která byla stěžovateli ustanovena usnesením městského soudu ze dne 31. 5. 2017, č. j. 4 Az 20/2017 - 25, se podle § 35 odst. 10 s. ř. s. s přihlédnutím k § 7 bodu 5., § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) ve spojení s odst. 3 a § 13 odst. 4 advokátního tarifu přiznává odměna za zastupování ve výši 3100 Kč za jeden úkon právní služby, a to sepsání kasační stížnosti. Zástupkyni se dále přiznává paušální náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč. Zástupkyně nedoložila, že by byla plátcem DPH. Celkem tedy náleží zástupkyni stěžovatele odměna 3400 Kč, která jí bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 17. října 2019

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu